

Na osnovu člana IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____ 2009. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2009. godine, usvojila je

ZAKON O UČENIČKOM I STUDENTSKOM STANDARDU U BOSNI I HERCEGOVINI

POGLAVLJE I. - OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

- (1) Ovim zakonom uređuju se prava učenika i studenata i opći interes u oblasti učeničkog i studentskog standarda.
- (2) Učenički i studentski standard je organizirana djelatnost kojom se stvaraju materijalni i drugi uslovi za zadovoljenje potreba učenika i studenata u procesu obrazovanja, a sve s ciljem osiguravanja kadrovskih potreba društva.

Član 2. (Prava učenika)

Učenik ima pravo na:

- a) smještaj i ishranu u ustanovi za smještaj i ishranu učenika,
- b) učenički kredit,
- c) učeničku stipendiju,
- d) odgojni rad,
- e) kulturno-zabavne i sportsko-rekreativne aktivnosti i
- f) povlastice za prijevoz u mjesnom i međumjesnom saobraćaju.

Član 3. (Prava studenata)

(1) Student ima pravo na:

- a) ishranu u ustanovi za ishranu studenata,
- b) smještaj u ustanovi za smještaj studenata,
- c) studentski kredit,
- d) studentsku stipendiju,
- e) oporavak i odmor u ustanovama studentskog standarda,
- f) informiranje i izdavačku djelatnost, u skladu s ovim zakonom,
- g) kulturno-zabavne aktivnosti u ustanovama studentskog standarda,
- h) sportsko-rekreativne aktivnosti i
- i) povlastice na prijevoz u mjesnom i međumjesnom saobraćaju.

(2) Ova prava student ostvaruje u sjedištu fakulteta i više škole, kao i u sjedištu odjeljenja fakulteta i više škole u kojem studira, pod uslovima utvrđenim zakonom.

Član 4. (Osnivanje ustanova učeničkog i studentskog standarda)

(1) Radi ostvarivanja prava utvrđenih ovim zakonom osnivaju se ustanove učeničkog i studentskog standarda.

(2) Poslove iz djelatnosti učeničkog i studentskog standarda mogu obavljati i druga pravna lica i građani, u skladu s ovim zakonom.

(3) Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo civilnih poslova) bliže propisuje način i uslove obavljanja poslova iz stava (2) ovog člana.

Član 5.

(Neprenosivost prava)

Prava iz ovog zakona vezana su za ličnost i svojstvo učenika, odnosno studenta i ne mogu se prenositi.

Član 6.

(Troškovi postupka)

Troškove postupka za ostvarivanje prava iz ovog zakona ne snose učenici, odnosno studenti.

Član 7.

(Jedinstvena evidencija)

O pravima iz ovog zakona vodi se jedinstvena evidencija, u skladu s općim aktom Ministarstva civilnih poslova.

Član 8.

(Način osiguranja sredstava)

Sredstva za obavljanje djelatnosti ustanova iz člana 4. stav (1) ovog zakona osiguravaju se iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine, neposredno od korisnika, donatorstvom i iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

Član 9.

(Korisnici prava)

- (1) Prava iz ovog zakona ostvaruju učenici i studenti državljani Bosne i Hercegovine, upisani u škole i na fakultete u Bosni i Hercegovini.
- (2) Učenici i studenti iz drugih država ostvaruju pravo iz ovog zakona pod uslovom da učenici i studenti iz Bosne i Hercegovine u toj državi ostvaruju jednaka prava s učenicima i studentima iz te države.
- (3) Pravo na smještaj u ustanove studentskog standarda mogu ostvarivati i studenti strani državljani, stipendisti bosanskohercegovačkih organa, u skladu s međunarodnim ugovorom.

POGLAVLJE II. PRAVA U UČENIČKOM I STUDENTSKOM STANDARDU I USLOVI I POSTUPAK ZA NJIHOVO OSTVARIVANJE

Odjeljak A. Prava učenika

Član 10.

(Pravo na smještaj i ishranu učenika)

- (1) Pravo na smještaj i ishranu u ustanovi za smještaj i ishranu učenika imaju redovni učenici srednjih škola, na osnovu konkursa.
- (2) Ministarstvo civilnih poslova, najmanje dva mjeseca prije početka školske godine, raspisuje konkurs za prijem učenika u ustanove za smještaj i ishranu.
- (3) Konkursom iz stava (2) ovog člana oglašavaju se uslovi prijema, broj raspoloživih mjesta u ustanovi, potrebni dokumenti i rokovi za prijavljivanje na konkurs.
- (4) Redosljed učenika za prijem u ustanovu za smještaj i ishranu utvrđuje se na osnovu uspjeha učenika u prethodnom školovanju i materijalnih prilika učenika i njegove porodice.
- (5) Raspodjelu mjesta i useljavanje učenika vrši ustanova za smještaj i ishranu učenika.

(6) Ministarstvo civilnih poslova bliže propisuje način i postupak provođenja konkursa, način i postupak raspodjele mjesta i uslove prijema učenika u ustanove.

Član 11.

(Učešće roditelja u troškovima)

- (1) U troškovima smještaja i ishrane učenika u ustanovi za smještaj i ishranu učestvuju i roditelji, odnosno staratelji učenika.
- (2) Ministar civilnih poslova utvrđuje procenat učešća roditelja, odnosno staratelja u troškovima iz stava (1) ovog člana.

Član 12.

(Pravo na učenički kredit)

- (1) Pravo na učenički kredit imaju redovni učenici srednjih škola koji se školuju za deficitarna zanimanja, na osnovu konkursa i koji imaju zaključen ugovor s preduzećem ili ustanovom o korištenju kredita.
- (2) Listu deficitarnih zanimanja utvrđuju Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i Vlada Republike Srpske.
- (3) Pravo iz stava (1) ovog člana ostvaruje se u mjesečnom novčanom iznosu koji odgovara polovini visine učešća učenika u cijeni smještaja i ishrane u ustanovi za smještaj i ishranu.
- (4) Utvrđeni iznos kredita isplaćuje se roditelju, odnosno staratelju, uz obavezu vraćanja kredita s kamatom, u skladu sa uslovima utvrđenim konkursom.
- (5) Ministarstvo civilnih poslova, najmanje dva mjeseca prije početka školske godine, raspisuje konkurs za dodjelu kredita.
- (6) Konkursom iz stava (5) ovog člana oglašavaju se uslovi za dodjelu kredita, broj korisnika kredita, visina kredita, potrebni dokumenti i rokovi za prijavljivanje na konkurs.
- (7) Ministarstvo civilnih poslova bliže propisuje način i postupak provođenja konkursa i uslove za dodjelu kredita.

Član 13.

(Korisnici kredita)

- (1) Korisnik kredita može biti redovan učenik čiji roditelji, odnosno staratelji imaju prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- (2) Izuzetno, Ministarstvo civilnih poslova može odobriti dodjelu kredita i redovnim učenicima srednjih škola koji se školuju za deficitarna zanimanja u Bosni i Hercegovini, čiji roditelji ili staratelji nemaju prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine, ako za to postoje materijalni uslovi.

Član 14.

(Pravo na učeničku stipendiju)

- (1) Pravo na učeničku stipendiju imaju redovni učenici srednjih škola koji postignu odličan uspjeh tokom školovanja, na osnovu konkursa.
- (2) Stipendija se dodjeljuje bez obaveze vraćanja.
- (3) Ministarstvo civilnih poslova, najmanje tri mjeseca prije početka školske godine, raspisuje konkurs za dodjelu stipendije.
- (4) Konkursom iz stava (3) ovog člana oglašavaju se uslovi za dodjelu stipendije, broj stipendista, visina stipendije, potrebni dokumenti i rokovi za prijavljivanje na konkurs.
- (5) Rang-lista učenika za dodjelu stipendije utvrđuje se na osnovu uspjeha učenika u prethodnom školovanju i materijalnih prilika učenika i njegove porodice.
- (6) Ministarstvo civilnih poslova bliže propisuje način i postupak provođenja konkursa i uslove za dodjelu stipendije.

Član 15.
(Odgojni rad)

- (1) Učenicima smještenim u ustanovu za smještaj i ishranu učenika osigurava se odgojni rad.
- (2) Odgojnim radom u ustanovi učeničkog standarda osigurava se razvijanje intelektualnih i radnih sposobnosti, unapređivanje fizičkog zdravlja, pomoć u učenju i izvršavanju školskih obaveza, razvijanje moralnih, estetskih i ostalih vrijednosti ličnosti.

Član 16.
(Pravo na prijevoz)

- (1) Pravo na regresiran prijevoz imaju učenici koji nisu smješteni u ustanovi za smještaj i ishranu učenika.
- (2) Ministarstvo civilnih poslova bliže propisuje visinu, način i postupak ostvarivanja regresa prije početka školske godine.

Odjeljak B. Prava studenata

Član 17.
(Pravo na ishranu)

- (1) Pravo na regresiranu ishranu u ustanovi za ishranu studenata, odnosno u drugoj odgovarajućoj organizaciji imaju studenti fakulteta i viših škola čije se školovanje finansira iz javnih prihoda.
- (2) Pravo iz stava (1) ovog člana može se ostvariti samo po osnovu statusa studenta na jednom fakultetu, odnosno višoj školi.
- (3) Ministarstvo civilnih poslova bliže propisuje način i postupak ostvarivanja prava iz stava (1) ovog člana.

Član 18.
(Gubitak prava)

- (1) Student može u toku studija privremeno ili trajno izgubiti pravo na ishranu, utvrđeno ovim zakonom, i to:
 - a) privremeno, ako narušava utvrđena pravila ponašanja u ustanovi studentskog standarda
 - b) ako ponovi godinu studija gubi pravo na ishranu za tu godinu i
 - c) trajno, ako je pravo iz ovog zakona stekao na osnovu netačne ili falsificirane isprave.
- (2) Rješenje o privremenom ili trajnom oduzimanju prava donosi Ministarstvo civilnih poslova.

Član 19.
(Pravo na smještaj)

- (1) Pravo na smještaj u ustanovi za smještaj studenata imaju studenti čije se školovanje finansira iz javnih prihoda, a na osnovu konkursa.
- (2) Ministarstvo civilnih poslova, najmanje dva mjeseca prije početka školske godine, raspisuje konkurs za prijem studenata u ustanovu.
- (3) Konkursom iz stava (2) ovog člana oglašavaju se uslovi prijema, broj raspoloživih mjesta u ustanovi, potrebni dokumenti i rokovi za prijavljivanje na konkurs.
- (4) Pravo učešća na konkursu imaju studenti iz stava (1) ovog člana kojima mjesto studiranja nije i stalno mjesto prebivališta.
- (5) Redoslijed studenata za prijem u ustanovu utvrđuje se na osnovu uspjeha u prethodnom školovanju, materijalnih prilika studenta i njegove porodice i, gdje je to konkursom predviđeno, odgovarajućeg ljekarskog uvjerenja.
- (6) Ministarstvo civilnih poslova bliže propisuje način i postupak provođenja konkursa, način i postupak raspodjele mjesta i uslove prijema studenata u ustanove.

Član 20.

(Pravo na studentski kredit)

- (1) Pravo na studentski kredit imaju redovni studenti fakulteta i viših škola koji su prvi put upisali odgovarajuću godinu studija, na osnovu konkursa.
- (2) Pravo iz stava (1) ovog člana ostvaruje se u mjesečnom novčanom iznosu najmanje u visini učešća studenata u cijeni smještaja i ishrane uvećanom za 20 procenata.
- (3) Ugovor o kreditu sa studentom zaključuje Ministarstvo civilnih poslova, odnosno organizacija kojoj je Ministarstvo civilnih poslova povjerilo poslove isplate kredita.
- (4) Korisnik kredita obavezan je da vrati isplaćeni kredit s kamatom, u skladu sa uslovima utvrđenim konkursom.

Član 21.

(Konkurs za dodjelu kredita)

- (1) Ministarstvo civilnih poslova, najmanje dva mjeseca prije početka školske godine, raspisuje konkurs za dodjelu kredita.
- (2) Konkursom iz stava (1) ovog člana, oglašavaju se uslovi za dodjelu kredita, broj korisnika, visina kredita, potrebni dokumenti i rokovi za prijavljivanje na konkurs.
- (3) Redosljed studenata za dodjelu kredita utvrđuje se na osnovu uspjeha studenata u prethodnom školovanju i materijalnih prilika studenta i njegove porodice.
- (4) Ministarstvo civilnih poslova bliže propisuje način i postupak provođenja konkursa i uslove za dodjelu kredita.
- (5) Korisnik kredita može biti redovan student čiji roditelji ili staratelji imaju prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovina.
- (6) Izuzetno, Ministarstvo civilnih poslova može odobriti dodjelu studentskog kredita i redovnim studentima univerziteta u Bosni i Hercegovini, čiji roditelji ili staratelji nemaju prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine, ako za to postoje materijalni uslovi.

Član 22.

(Pravo na stipendiju)

- (1) Pravo na studentsku stipendiju imaju redovni studenti fakulteta i viših škola koji postignu izuzetne rezultate tokom studija, na osnovu konkursa.
- (2) Stipendija se dodjeljuje bez obaveze vraćanja.
- (3) Ministarstvo civilnih poslova, najmanje dva mjeseca prije početka školske godine, raspisuje konkurs za dodjelu studentskih stipendija.
- (4) Konkursom iz stava (3) ovog člana oglašavaju se uslovi za dodjelu stipendije, broj stipendista, visina stipendije, potrebni dokumenti i rokovi za prijavljivanje.
- (5) Redosljed studenata za dodjelu stipendija utvrđuje se na osnovu školskog uspjeha, odnosno uspjeha postignutog tokom studiranja.
- (6) Ministarstvo civilnih poslova bliže propisuje način i postupak provođenja konkursa i uslove za dodjelu stipendije.

Član 23.

(Pravo na oporavak i odmor)

- (1) Pravo na oporavak i odmor u odgovarajućim ustanovama imaju redovni studenti, na osnovu ljekarskog uvjerenja.
- (2) Ministarstvo civilnih poslova na početku školske godine oglašava uslove prijema u ustanovu za oporavak i odmor, broj raspoloživih mjesta, potrebne dokumente za korištenje ovog prava i rokove za podnošenje prijava.
- (3) Redosljed studenata za prijem u ustanovu utvrđuje ljekarska komisija u okviru studentske poliklinike koju čine najmanje tri ljekara, na osnovu medicinske dokumentacije o stepenu i vrsti oboljenja.
- (4) U troškovima oporavka i odmora u ustanovi za oporavak i odmor učestvuju i studenti.

(5) Kriterije za učešće studenata u troškovima iz stava (4) ovog člana utvrđuje Ministarstvo civilnih poslova.

Član 24.

(Pravo na prijevoz)

(1) Pravo na regresiran prijevoz imaju redovni studenti koji nisu smješteni u ustanovi za smještaj i ishranu učenika i koji svakodnevno putuju do fakulteta ili više škole.

(2) Ministarstvo civilnih poslova bliže propisuje visinu, način i postupak ostvarivanja regresa prije početka akademske godine.

POGLAVLJE III. USTANOVE UČENIČKOG I STUDENTSKOG STANDARDARDA

Odjeljak A. Osnivanje ustanova učeničkog i studentskog standarda

Član 25.

(Osnivanje ustanova učeničkog i studentskog standarda)

(1) Radi ostvarivanja prava na smještaj, ishranu, oporavak i odmor te kulturno-zabavne aktivnosti, utvrđenih ovim zakonom, osnivaju se ustanove učeničkog i studentskog standarda.

(2) Ustanove učeničkog i studentskog standarda osniva Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara BiH), u skladu s planom mreže ustanova koji donosi Vijeće ministara BiH.

Član 26.

(Primjena propisa iz oblasti sistema javnih službi)

(1) Na osnivanje, organiziranje, upravljanje, rukovođenje, položaj zaposlenih u ustanovama učeničkog i studentskog standarda, nadzor nad zakonitošću rada i ukidanje primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje sistem javnih službi.

(2) Ministarstvo civilnih poslova daje saglasnost na akt o organizaciji i sistematizaciji poslova i zadataka ustanova učeničkog i studentskog standarda.

Član 27.

(Organi ustanove)

Organi ustanove učeničkog i studentskog standarda su: direktor, upravni odbor i nadzorni odbor.

Član 28.

(Direktor)

Direktora ustanove učeničkog i studentskog standarda imenuje i razrješava osnivač, po pribavljenom mišljenju upravnog odbora ustanove.

Član 29.

(Upravni odbor)

(1) Upravni odbor ustanova učeničkog i studentskog standarda imenuje i razrješava osnivač.

(2) Upravni odbor ustanove studentskog standarda ima sedam članova - tri predstavnika osnivača, dva predstavnika studenata, jedan predstavnik univerziteta i jedan predstavnik zaposlenih u ustanovi.

(3) Upravni odbor ustanove učeničkog standarda ima pet članova - dva predstavnika osnivača, jedan predstavnik roditelja i dva predstavnika zaposlenih u ustanovi.

(4) Upravni odbor donosi odluke većinom glasova od ukupnog broja članova.

Član 30.

(Nadzorni odbor)

- (1) Nadzorni odbor ustanove studentskog standarda ima sedam članova - tri predstavnika osnivača, dva predstavnika studenata, jedan predstavnik univerziteta i jedan predstavnik zaposlenih u ustanovi.
- (2) Nadzorni odbor ustanove učeničkog standarda ima sedam članova - tri predstavnika osnivača, dva predstavnika roditelja učenika i dva predstavnika zaposlenih u ustanovi.
- (3) Nadzorni odbor ustanove učeničkog i studentskog standarda imenuje i razrješava osnivač.
- (4) Nadzorni odbor donosi odluke većinom glasova od ukupnog broja članova.

Odjeljak B. Ustanove učeničkog standarda

Član 31.

(Domovi učenika)

- (1) Ustanove učeničkog standarda su domovi učenika.
- (2) Dom učenika je ustanova koja osigurava učenicima smještaj, ishranu, odgojni rad, brigu o zdravlju, kulturno-zabavne, sportske, rekreativne i druge aktivnosti.
- (3) U domu učenika osigurava se odgojni rad u toku dana i noćno dežurstvo.

Član 32.

(Plan i program odgojnog rada)

- (1) Plan i program odgojnog rada s učenicima donosi Ministarstvo civilnih poslova.
- (2) Plan i program odgojnog rada ostvaruje se u odgojnim grupama do 25 učenika, odnosno do 10 učenika ometenih u razvoju.
- (3) Dom učenika vodi matičnu evidenciju o učenicima i o ostvarivanju godišnjeg programa rada.
- (4) Sadržaj i način vođenja evidencije iz stava (3) ovog člana propisuje ministar civilnih poslova.

Član 33.

(Ostvarivanje odgojnog rada)

- (1) Plan i program odgojnog rada u domu učenika ostvaruju odgajatelji i stručni saradnici.
- (2) Odgajatelji obavljaju odgojni rad s učenicima i ostvaruju ciljeve i zadatke programa odgojnog rada. Stručni saradnici rade na pedagoško-psihološkim, socijalno-zdravstvenim, bibliotečkim i drugim stručnim poslovima kojima se doprinosi odgojno-obrazovnom radu.
- (3) Odgajatelji i stručni saradnici u domu učenika moraju biti lica koja imaju visoku stručnu spremu i ispunjavaju druge uslove za obavljanje poslova nastavnika i stručnih saradnika u srednjoj školi.
- (4) U okviru radnog vremena u sedmici, odgajatelji imaju 30 sati neposrednog odgojnog rada s učenicima.

Član 34.

(Pedagoško vijeće)

- (1) U domu učenika formira se pedagoško vijeće kao stručni organ za ostvarivanje odgojnog rada u domu učenika.
- (2) Pedagoško vijeće čine odgajatelji i stručni saradnici, a vijećem rukovodi direktor doma.
- (3) Ministarstvo civilnih poslova bliže propisuje način i postupak ostvarivanja prava i obaveza odgajatelja i stručnih saradnika, ovlaštenja i način rada pedagoškog vijeća i druga pitanja značajna za ostvarivanje programa odgojnog rada.

Odjeljak C. Ustanove studentskog standarda

Član 35.

(Ustanove studentskog standarda)

Ustanove studentskog standarda su: studentski restoran, studentski dom, studentski centar, studentski rehabilitacioni centri i odmarališta te studentski kulturni centar.

Član 36.

(Studentski restoran)

- (1) Studentski restoran je ustanova u kojoj se osigurava ostvarivanje prava na ishranu studenata.
- (2) Ministarstvo civilnih poslova utvrđuje normative za ishranu i standarde za obavljanje djelatnosti u ustanovama za ishranu studenata.

Član 37.

(Studentski dom)

- (1) Studentski dom je ustanova u kojoj se osigurava ostvarivanje prava na smještaj studenata.
- (2) Ministarstvo civilnih poslova utvrđuje standarde za obavljanje djelatnosti u ustanovama za smještaj studenata.

Član 38.

(Studentski centar)

- (1) Studentski centar je ustanova u kojoj se osigurava ostvarivanje prava na ishranu i smještaj, zabavnih i sportsko-rekreativnih programa, kao i uslovi za učenje i društveni život.
- (2) Ministarstvo civilnih poslova bliže uređuje način i postupak ostvarivanja programa iz stava (1) ovog člana i propisuje standarde koje ustanova mora ispuniti za osiguranje uslova za učenje.

Član 39.

(Studentski rehabilitacioni centri i odmarališta)

- (1) Studentski rehabilitacioni centri i odmarališta su ustanove u kojima se osigurava ostvarivanje prava na oporavak i odmor studenata.
- (2) Studentski rehabilitacioni centri i odmarališta osiguravaju korisnicima ishranu, smještaj, odmor i oporavak, postoperativni oporavak i rehabilitaciju.
- (3) Ministarstvo civilnih poslova bliže utvrđuje standarde i uslove za obavljanje djelatnosti iz stava (2) ovog člana.

Član 40.

(Studentski kulturni centar)

- (1) Studentski kulturni centri su ustanove u kojima se osigurava ostvarivanje programa, odnosno dijelova programa iz oblasti kulture, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Ministarstvo civilnih poslova bliže utvrđuje kriterije na osnovu kojih se, iz budžeta Bosne i Hercegovine, osiguravaju sredstva za finansiranje djelatnosti ustanova iz stava (1) ovog člana i sredstva za ostvarivanje programa.
- (3) Ministarstvo civilnih poslova kriterije iz stava (2) ovog člana utvrđuje u saradnji sa ustanovama iz stava (1) ovog člana.

Član 41.

(Zavodi za zdravstvenu zaštitu)

Nadležni zavodi za zdravstvenu zaštitu obavljaju higijensko-sanitarni i epidemiološki nadzor nad objektima za smještaj i ishranu studenata, sistematske preglede, kao i organiziranje zdravstvenodogojnog rada sa studentima.

POGLAVLJE IV. OSTVARIVANJE OPĆEG INTERESA KROZ PROGRAME STUDENTSKIH UDRUŽENJA I ORGANIZACIJA

Član 42.

(Opći interes studentskog standarda)

Opći interes u oblasti studentskog standarda su programi ili dijelovi programa kojima se osigurava informiranje studenata i izdavačka djelatnost, ostvarivanje kulturno-zabavnih aktivnosti i ostvarivanje sportsko-rekreativnih aktivnosti, programi ili dijelovi programa univerzitetskih sportskih klubova, debatnih klubova, kulturno-umjetničkih društava i klubova tehnike.

Član 43.

(Finansiranje)

- (1) Sredstva za ostvarivanje općeg interesa u oblasti studentskog standarda utvrđenog ovim zakonom osiguravaju se u budžetu Bosne i Hercegovine.
- (2) Ministarstvo civilnih poslova utvrđuje koji će se programi, odnosno dijelovi programa finansirati sredstvima iz budžeta Bosne i Hercegovine, nakon što pribavi stručno mišljenje odgovarajućih ustanova i istaknutih stručnjaka o općem interesu sadržanom u tim programima.

Član 44.

(Kriteriji za utvrđivanje sredstava)

Ministarstvo civilnih poslova propisuje bliže kriterije na osnovu kojih se utvrđuju sredstva za izvođenje programa, odnosno dijelova programa u smislu ovog zakona.

Član 45.

(Izveštaj)

Korisnici sredstava koji ostvaruju opći interes, utvrđen članom 42. ovog zakona, dužni su da Ministarstvu civilnih poslova podnose izvještaj o ostvarivanju programa i namjenskom korištenju sredstava iz budžeta Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE V. NAČIN FINANSIRANJA UČENIČKOG I STUDENTSKOG STANDARDA

Član 46.

(Način finansiranja)

Sredstva iz budžeta Bosne i Hercegovine za finansiranje učeničkog i studentskog standarda osiguravaju se u skladu s propisima o finansiranju javnih rashoda.

Član 47.

(Osiguravanje sredstava kroz cijenu usluga)

- (1) Ustanovama učeničkog i studentskog standarda, koje pružaju usluge smještaja i ishrane, sredstva za obavljanje djelatnosti osiguravaju se kroz cijenu usluge.
- (2) Cijenom usluge osigurava se naknada materijalnih troškova u skladu s utvrđenim normativima, amortizacija u skladu sa zakonom, zarade zaposlenih u skladu s važećim propisima, tekuće i investiciono održavanje i sredstva za zakonom određene obaveze.

(3) Ministarstvo civilnih poslova bliže utvrđuje kriterije i mjerila za utvrđivanje cijene usluga u ustanovama učeničkog i studentskog standarda.

Član 48.

(Odluka o cijenama smještaja i ishrane)

Odluku o cjenama smještaja i ishrane u ustanovama učeničkog i studentskog standarda donosi Ministarstvo civilnih poslova, po pribavljenom mišljenju ustanova učeničkog i studentskog standarda.

Član 49.

(Osiguravanje sredstava iz budžeta)

(1) Studentskim kulturnim centrima, studentskim oporavilištima i odmaralištima, kao i organizacijama i udruženjima u oblasti učeničkog i studentskog standarda, iz budžeta se osiguravaju, u skladu s odgovarajućim propisima, sredstva za amortizaciju, tekuće i investiciono održavanje objekata, materijalne troškove i zarade zaposlenih radnika.

(2) Ustanovama iz stava (1) ovog člana osiguravaju se i sredstva za ostvarivanje programa ili dijelova programa za koje je utvrđeno da predstavljaju ostvarivanje općeg interesa, u skladu s ovim zakonom.

POGLAVLJE VI. KAZNE ODREDBE

Član 50.

(Kazne za prekršaje)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 20.000 KM kaznit će se za prekršaj ustanova učeničkog i studentskog standarda ako:

- a) počne raditi i obavljati djelatnost a ne ispunjava propisane uslove, odnosno ako obavlja djelatnost bez odobrenja nadležnog organa;
- b) u određenom roku ne preduzme mjere za otklanjanje nedostataka utvrđenih nadzorom;
- c) primi u dom učenika, odnosno studenta suprotno odredbama čl. 10., 11. i 19. ovog zakona;
- d) pruža usluge ishrane studentima suprotno odredbama čl. 17. i 18. ovog zakona i
- e) dozvoli političko organiziranje, djelovanje ili korištenje prostora ustanove u te svrhe.

(2) Student koji ustupi, odnosno neovlašteno koristi neko pravo drugog lica kaznit će se gubitkom prava za tu školsku godinu.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 5.000 KM kaznit će se i odgovorno lice ustanove učeničkog i studentskog standarda za prekršaje iz stava (1) ovog člana.

POGLAVLJE VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 51.

(Nadležnost)

(1) Osnivačka prava organizacija učeničkog i studentskog standarda koje je osnovala općina, grad, kanton, entitet, univerzitet i javno preduzeće koje je osnovano zakonom, a koje su utvrđene mrežom ustanova, prelaze u nadležnost BiH.

Član 52.**(Kontinuitet rada)**

- (1) Organizacije iz člana 51. ovog zakona, nastavit će rad kao ustanove učeničkog i studentskog standarda, u skladu s aktom o mreži ustanova učeničkog i studentskog standarda.
- (2) Organizacije učeničkog i studentskog standarda iz stava (1) ovog člana pripremit će statut i druge akte i izvršiti promjene upisa u registar najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 53.**(Stupanje na snagu)**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

PSBiH, broj:
Sarajevo _____ 2009. godine

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine
Milorad Živković

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine
Ilija Filipović

OBRAZLOŽENJE

Zakona o učeničkom i studentskom standardu u Bosni i Hercegovini

1) Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje Zakona sadržan je u odredbi člana 1.4. Ustava BiH, kao i odredbi člana III.5.a) Ustava BiH, kojim je utvrđeno da će Bosna i Hercegovina preuzeti nadležnosti za ona pitanja čije je uređenje neophodno da bi se sačuvao suverenitet, teritorijalni integritet, politička nezavisnost i međunarodni subjektivitet Bosne i Hercegovine, pa je u tom smislu moguće uspostavljanje i dodatnih institucija s ciljem izvršenja nadležnosti za pojedina pitanja, a u vezi s članom IV. tačka 4.) a) Ustava, prema kojem je Parlamentarna skupština BiH nadležna za donošenje zakona za provođenje odluka Predsjedništva BiH ili za rješenja funkcija Skupštine po Ustavu, kao i za druga pitanja koja su neophodna da se provedu njene nadležnosti.

2) Razlozi za donošenje

Nakon donošenja Okvirnog zakona za predškolsko, osnovno, srednje i visoko obrazovanje, evidentno je da problematika učeničkog i studentskog standarda skoro uopće nije spomenuta. S obzirom na preporuke iz Bijele knjige „Zajednička strategija razvoja obrazovanja u BiH“ (EC TAER), Strategije razvoja obrazovanja u Bosni i Hercegovini, 2007. – 2015. godine (EU-ICBE – Razvoj institucija i kapaciteta obrazovnog sistema u BiH), zatim Poruke građanima BiH – Reforme obrazovanja od strane ministarstava obrazovanja BiH, 2002.godine, kojim se građanima obećava da će obrazovanje biti dostupno svim učenicima, u skladu s njihovim potrebama i specifičnostima, neophodno je urediti problematiku koju tretira prijedlog ovog zakona. Razlog za donošenje ovog zakona je šaroliko stanje od sredine do sredine, cementiranje sporadičnih rješenja o pitanjima učeničkog i studentskog standarda u okvirima svoje zone odgovornosti, kojima nisu omogućena prohodnost učenika i studenata na teritoriji BiH, čime je narušen princip konstitutivnosti i jednakopravnosti, što najviše pogađa učenike i studente kao najosjetljiviju populaciju. Zaboravljamo da je obrazovanje mladih ljudi, budućih kadrova najisplativija investicija, a ne samo potrošnja, kako se često može čuti u ovim i drugim skupštinama. Tu misiju nemoguće je ostvariti bez stvaranja jednakih uslova i jednakih šansi za sve učenike i studente u BiH. Donošenjem ovog zakona bili bi stvoreni osnovni preduslovi za uspješnije školovanje učenika i studenata, čime bi BiH počela vraćati izgubljeno povjerenje mlade generacije. U cijelom naprednom svijetu, sistem obrazovanja i brige za mlade stoji u vrhu prioriteta i strateških ciljeva svake nacije/države. Donošenje ovog zakona podsticajno bi djelovalo na koheziju mladih u BiH, vjeru u bolju budućnost, osjećaj pripadnosti državi. Donošenjem ovog zakona BiH bi pokazala da joj je stalo do njene budućnosti.

3) Obrazloženje predloženih rješenja

Članom 1. definiše se pojam učeničkog i studentskog standarda, te predmet ovog zakona.

Članom 2. definišu se prava učenika sa aspekta učeničkog standarda.

Članom 3. definišu se prava studenata, te mjesto i uslovi njihovog ostvarivanja, sa aspekta učeničkog standarda.

Član 4. govori o osnivanju ustanova učeničkog i studentskog standarda, te o poslovima iz djelatnosti učeničkog i studentskog standarda, kao i ko donosi bliže propise, način i uslove za obavljanje poslova učeničkog i studentskog standarda.

Članom 5. se određuje neprenosivost prava iz ovog zakona.

Članom 6. određeno je da troškove postupka za ostvarivanje prava iz ovog zakona ne snose učenici i studenti.

Članom 7. propisuje se obaveza vođenja jedinstvene evidencije o pravima iz ovog zakona.

Članom 8. propisuje na koji način se mogu osigurati sredstva za rad ustanova učeničkog i studentskog standarda.

Član 9. regulira ko može koristiti prava iz ovog zakona.

Članom 10. definiraju se prava učenika u segmentu smještaja i ishrane, način raspisivanja konkursa, uslovi konkursa i način rangiranja učenika koji su konkurirali, kao i nosilaca realizacije rezultata konkursa i zakonske podrške u ovoj oblasti.

Članom 11. propisuje se participiranje roditelja u troškovima smještaja i ishrane učenika u ustanovi za smještaj i ishranu, te obaveza nadležnog ministarstva da utvrdi procenat participacije.

Član 12. govori o pravu učenika deficitarnih zanimanja na učenički kredit, te o donošenju liste deficitarnih zanimanja, kao i visini mjesečnog iznosa kredita, kome se isplaćuje kredit, načinu oglašavanja konkursa za dodjelu učeničkih kredita, obavezi nadležnog ministarstva da detaljnije propiše način provođenja konkursa.

Član 13. propisuje ko može biti korisnik učeničkog kredita.

Član 14. određuje subjekte koji mogu ostvariti pravo na učeničku stipendiju, način i objavljivanje konkursa za dodjelu stipendija, uslove za dodjelu stipendije, broj stipendista, visinu stipendije, potrebne dokumente i rokove za prijavljivanje na konkurs, te obavezu nadležnog ministarstva da detaljnije propiše način provođenja konkursa.

Član 15. predviđa osiguranje odgojnog rada u ustanovi učeničkog standarda iz oblasti: osiguranja razvoja intelektualnih i radnih sposobnosti, unapređivanja fizičkog zdravlja, pomoći u učenju i izvršavanju školskih obaveza, promoviranju timskog rada, razvijanju moralnih, estetskih i ostalih vrijednosti ličnosti.

Član 16. propisuje pravo na regresiran prijevoz učenika koji nisu smješteni u ustanovi za smještaj i ishranu učenika, te o obavezi nadležnog ministarstva da detaljnije regulira ovu oblast.

Član 17. definiše korisnike prava na regresiranu ishranu u ustanovi za ishranu studenata, odnosno u drugoj odgovarajućoj organizaciji, uslove korištenja tog prava, propisuje obavezu nadležnog ministarstva da detaljnije regulira ovu oblast.

Član 18. propisuje mogućnost privremenog ili trajnog gubitka prava na ishranu, te o tome ko izdaje rješenje o oduzimanju tog prava.

Član 19. definiše koji studenti imaju pravo na smještaj u ustanovi za smještaj studenata, konkursnu proceduru, te način izrade rang liste-studenata, uslove pomoću kojih se ona pravi, a propisuje i obavezu nadležnog ministarstva detaljnije propiše način provođenja konkursa.

Član 20. definiše korisnike prava na studentski kredit, visinu mjesečne rate studentskog kredita, ugovor i ugovorne strane, te način i uslove vraćanja kredita.

Član 21. propisuje da Ministarstvo civilnih poslova raspisuje konkurs za dodjelu studentskog kredita sa uslovima za dodjelu kredita, brojem korisnika, visinom kredita, potrebnim dokumentima i rokovima za prijavljivanje na konkurs. Ovim članom se također propisuju uslovi na osnovu kojih se formira rang- lista za dodjelu kredita, te obavezu nadležnog ministarstva da donese propise kojima će se detaljnije regulirati konkursna procedura.

Član 22. definiše pravo i korisnike studentskih stipendija, te nosioce konkursne procedure i pravne podrške u ovoj oblasti. Istovremeno se reguliraju uslovi za dodjelu stipendije, broj stipendista, visina stipendije, potrebni dokumenti i rokovi za prijavljivanje, te način rangiranja studenata za dodjelu stipendija.

Član 23. propisuje pravo studenata i uslove pod kojima se može ostvariti pravo na oporavak i odmor u odgovarajućim ustanovama. Ovim članom definiraju se obaveze

Ministarstva civilnih poslova u procesu oglašavanja uslova prijema u ustanovu za oporavak i odmor, broj raspoloživih mjesta, potrebne dokumentacije za korištenje ovog prava i rokove za podnošenje prijave. Istovremeno, ovim članom se određuje postupak i uslovi u rangiranju redoslijeda studenata u korištenju ovog prava, te o odgovornosti u donošenju kriterija za izmirenje troškova oporavka i odmora u ustanovi za oporavak i odmor.

Član 24. govori o pravu na prijevoz studenata koji ne koriste smještaj u ustanovi.

Članom 25. definira se potreba za osnivanjem ustanova koje će provoditi realizaciju prava na smještaj, ishranu, oporavak i odmor te kulturno-zabavne aktivnosti, utvrđenih ovim zakonom. Ovim članom propisuje se da Vijeća ministara Bosne i Hercegovine osniva ove ustanove, u skladu s planom mreže ustanova koje mora donijeti.

Član 26. definira koji se propisi primjenjuju za osnivanje, organiziranje, rukovođenje u ustanovama učeničkog i studentskog standarda. Ovim članom određeno je još da Ministarstvo civilnih poslova daje saglasnost na akt o organizaciji i sistematizaciji poslova i zadataka ustanova učeničkog i studentskog standarda.

Član 27. definira organe ustanove učeničkog i studentskog standarda, a čl. 28., 29. i 30. pojedinačno propisuju način izbora, imenovanja, razrješenja direktora, upravnog i nadzornog odbora.

Član 31. definira ustanove učeničkog standarda - domove učenika, kao ustanove koje učenicima osiguravaju smještaj, ishranu, odgojni rad, brigu o zdravlju, kulturno-zabavne, sportske, rekreativne i druge aktivnosti.

Član 32. propisuje obavezu nadležnog ministarstva da donese plan i program odgojnog rada s učenicima. Odgojna grupa učenika ometenih u razvoju definirana je u skladu s pedagoškim standardima u osnovnom i srednjem obrazovanju, gdje je jedan učenik ometen u razvoju ekvivalent za tri učenika bez smetnji u razvoju. Ovim članom propisuje se obaveza doma učenika da vodi matične evidencije o učenicima i o ostvarivanju godišnjeg programa rada.

Član 33. definira dužnosti odgajatelja u realizaciji Plana i programa u radu s učenicima i ostvarivanju ciljeva i zadataka programa odgojnog rada, te obaveze stručnih saradnika u radu na pedagoško-psihološkim, socijalno-zdravstvenim, bibliotečkim i drugim stručnim poslovima. Ovim članom se, također, definiraju uslovi koje moraju ispunjavati odgajatelji i stručni saradnici, te njihova norma neposrednog rada s učenicima.

Članom 34. predviđeno je osnivanje pedagoškog vijeća, kao stručnog organa za ostvarivanje odgojnog rada u domu učenika, njegov sastav i rukovođenje. Propisuje se obaveza Ministarstva civilnih poslova za donošenje pojedinih podzakonskih akata koji reguliraju rad i obaveze i stručnih saradnika, ovlaštenja i način rada pedagoškog vijeća i druga pitanja značajna za ostvarivanje programa odgojnog rada.

Članom 35. definiraju se ustanove studentskog standarda: studentski restoran, studentski dom, studentski centar, studentski rehabilitacioni centri i odmarališta i studentski kulturni centar.

Članom 36. definira se studentski restoran, kao ustanova u kojoj se osigurava ostvarivanje prava na ishranu studenata, te pravna podrška i nosioci pravne podrške u toj oblasti

Član 37. definira studentski dom kao ustanovu u kojoj se osigurava ostvarivanje prava na smještaj studenata, te nosioce utvrđivanja standarda za obavljanje djelatnosti u ustanovama za smještaj studenata.

Član 38. definira studentski centar, te sadržaj usluga kao i nosioce davanja pravne podrške.

Član 39. definira studentske rehabilitacione centre i odmarališta, kao ustanove u kojima se osigurava ostvarivanje prava na oporavak i odmor studenata kao i sadržaje koje pružaju korisnicima usluga.

Član 40. definira studentske kulturne centre, odnosno domove kulture, kao ustanove u kojima se osigurava ostvarivanje programa, odnosno dijelova programa iz oblasti kulture, a kojima se osigurava ostvarivanje prava studenata, te nosioce i kreatore pravne podrške iz ove oblasti.

Član 41. naglašava ulogu zavoda za zdravstvenu zaštitu u obavljanju higijensko-sanitarnog i epidemiološkog nadzora nad objektima za smještaj i ishranu studenata, sistematskih pregleda, kao i organiziranja zdravstveno-odgojnog rada sa studentima.

Članom 42. definira se opći interes u oblasti studentskog standarda koji čine programi ili dijelovi programa kojima se osigurava informiranje studenata i izdavačka djelatnost, ostvarivanje kulturno-zabavnih aktivnosti i ostvarivanje sportsko-rekreativnih aktivnosti, te programi ili dijelovi programa univerzitetskih sportskih klubova, kulturno-umjetničkih društava, debatnih klubova i klubova tehnike.

Član 43. definira osiguranje sredstava za ostvarivanje općeg interesa u oblasti studentskog standarda utvrđenog ovim zakonom. Ovim članom definiraju se obaveze Ministarstva civilnih poslova u utvrđivanju programa, odnosno dijelova programa koji će se finansirati sredstvima iz budžeta Bosne i Hercegovine, na osnovu pribavljenih stručnih mišljenja o općem interesu sadržanom u tim programima, od odgovarajućih ustanova i istaknutih stručnjaka.

Član 44. obavezuje Ministarstvo civilnih poslova u propisivanju bližih kriterija na osnovu kojih se utvrđuju sredstva za izvođenje programa, odnosno dijelova programa u smislu ovog zakona.

Član 45. govori o obavezama korisnika sredstava koji ostvaruju opći interes utvrđen članom 42. Zakona prema Ministarstvu civilnih poslova, koja se sastoji u podnošenju izvještaja o ostvarivanju programa i namjenskom korištenju sredstava budžeta Bosne i Hercegovine.

Član 46. govori o načinu osiguranja sredstava iz budžeta Bosne i Hercegovine za finansiranje učeničkog i studentskog standarda u skladu s propisima o finansiranju javnih rashoda.

Članom 47. definira se osiguranje sredstava od ustanova učeničkog i studentskog standarda, koje pružaju usluge smještaja i ishrane, sredstva za obavljanje djelatnosti kroz cijenu usluge, kojom se osigurava naknada materijalnih troškova, u skladu s utvrđenim normativima; amortizacija, u skladu sa zakonom; plaće zaposlenih, u skladu s važećim propisima; tekuće i investiciono održavanje i sredstva za zakonom određene obaveze. Ovim članom obavezuje se Ministarstvo civilnih poslova da bliže utvrdi kriterije i mjerila za utvrđivanje cijene usluga u ustanovama učeničkog i studentskog standarda.

Član 48. propisuje obavezu Ministarstva civilnih poslova da donese odluku o cijenama smještaja i ishrane u ustanovama učeničkog i studentskog standarda na osnovu pribavljenog mišljenja ustanova učeničkog i studentskog standarda.

Član 49. propisuje da se studentskim kulturnim centrima, domovima kulture, studentskim oporavilištima i odmaralištima, kao i organizacijama i udruženjima u oblasti učeničkog i studentskog standarda, iz budžeta osiguravaju, u skladu s odgovarajućim propisima, sredstva za amortizaciju, tekuće i investiciono održavanje objekata, materijalni troškovi, plaće i druga davanja za zaposlene, u skladu sa zakonom.

Istovremeno je predviđena mogućnost da ustanove osiguraju sredstva iz budžeta za ostvarivanje programa ili dijelova programa za koje je utvrđeno da predstavljaju ostvarivanje općeg interesa, u skladu s ovim zakonom.

Članom 50. propisane su kazne za prekršaje.

Članom 51. govori o prijenosu nadležnosti nad radom ustanova učeničkog i studentskog standarda s nivoa općina, grada, kantona, entiteta, univerziteta na nivo i nadležnost BiH. Članom 52. osigurava se kontinuitet rada ustanova učeničkog i studentskog standarda, u skladu s aktom o mreži ustanova učeničkog i studentskog standarda. One su dužne da ažuriraju i pripreme statut i druge akte i izvrše promjene upisa u registar najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 58. govori o stupanju na snagu ovog zakona i načinu objavljivanja.

4) Finansijska sredstva za realizaciju ovog zakona

Za provođenje ovog zakona potrebno je uraditi analizu postojećeg stanja u oblasti koju on tretira, izvršiti istraživanje potreba korisnika usluga, te sačiniti finansijski plan njegove realizacije. Prijedlog budžeta za realizaciju ovog zakona treba predložiti Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva civilnih poslova, u saradnji s Ministarstvom finansija i trezora BiH, ustanovama učeničkog i studentskog standarda, studentskih asocijacija, te mišljenja stručnih službi u nadležnim ministarstvima.